



تبیین ارزش گذاری به جایگاه مادری و همسری
در گفت و گو با مدیر مجمع احیای تفکرات انقلاب اسلامی

روح اصیل زن در نگاه اسلامی - ایرانی تجلی انسانیت اوست

«شاهنامه پر است از زنان شجاع و توانمند و مادرانی که با وجود نظام باستانی مردسالاری ایرانیان، در بسیاری از مواقع مسیر جریان زندگی را تغییر داده اند. به عنوان مثال می توانیم به تلاش فرانک و حمایت او از فریدون برای از بین بردن ضحاک اشاره کنیم. نقش «مادری» در فرهنگ ایرانی - اسلامی همواره یک جریان تاریخ ساز محسوب می شود.» این بخشی از گفت و گوی ما با مدیر مجمع احیای تفکرات انقلاب اسلامی به بهانه این روزهاست. لزوم بازخوانی ارزش گذاری جایگاه مادری و همسری زنان در جامعه ایران اسلامی؛ ما را به محل کار این فعال حوزه زنان کشاند. زینب اصغریان، علاوه بر داشتن تخصص در علوم تجربی، حرفه روزنامه نگاری را با جدیت دنبال می کند. او سال ها پیش به دلیل علاقه اش به علوم دینی، آموزش مفاهیم قرآنی را در پیش گرفت. حالا هم، با حفظ سمت بزرگ «مادری و همسری»، تحصیلات خود را در مقطع دکترای علم سیاست و مطالعات مسائل ایران سپری می کند. «زن اصیل ایرانی علاوه بر نقش اساسی در بنیان خانواده، خط وصل تمدنی در ادوار تاریخ است.» با این اوصاف برای تبیین ابعاد ارزش گذاری به جایگاه مادری و همسری زنان، با این کارشناس حوزه زن و خانواده به پرسش و پاسخ نشستیم که در ادامه بخشی از این گفت و گو را مطالعه خواهید کرد.

حسین محمدی اصل

چاردیواری

■ **بیابید نگاهی به تعریف زن در فرهنگ ایرانی داشته باشیم. در تاریخ ما از زنان با چه تعبیری یاد می شود؟**

زن یا زن در ادبیات تاریخی و باستانی پهلوی به معنای زایش است. آناهیتا، که ایزد آب و باروری و کمال است جایگاهی ویژه در ادبیات اسطوره ای ایرانیان دارد. اما روح اصلی که بر زن ایرانی طی قرن ها حاکم است، تجلی انسانیت اوست. زن ایرانی که نظام تمدنی اش در فرهنگ اسلامی مزوج شد، پس از اسلام اجر و قرب فراوانی یافت. اگر قبل از اسلام بانوان فخریه درباری شأن و منزلتی داشتند، پس از ظهور اسلام همه زنان منزلت کسب کردند و توان اثربخشی یافتند. البته انتخاب گزینشی نقش حرمسرای زنان ایرانی برای دربار در طول تاریخ، نشان دهنده آن است که دست های پشت پرده بسیاری برای تنزیل مقام زن و تقلیل آن وجود دارد و نقش بی بدیل زن ها در تاریخ سازی لایه لای کتب و اغراض مردسالاران تاریخ نویس، پنهان شده یا صرفا در دسیسه های افرادی چون مهدعلیا خلاصه شده است.

■ **برای تکمیل شدن بحث برویم سراغ جایگاه مادر در تاریخ ادب فرهنگ و اساطیر ایران. می شود بیشتر توضیح بدهید؟**

پیشینه تاریخی ایرانیان نشان می دهد مسئولیت مادران مهم ترین تاثیر را بر باورهای اسطوره های قدیمی دارد. شاهنامه پر است از زنان شجاع، توانمند و مادرانی که به رغم نظام باستانی مردسالاری ایرانیان، در بسیاری از مواقع مسیر جریان زندگی را تغییر داده اند مانند تلاش فرانک و حمایت از فریدون برای از بین بردن ضحاک. مادر فرهنگ ایرانی - اسلامی همواره یک جریان تاریخ ساز محسوب می شود.

■ **تعریف جایگاه زنان در جامعه ایرانی چه بوده است؟**

روح ایثار و از خودگذشتگی که در میان زنان به صورت فطری به ودیعه نهاده شده، همان عاملی است که برای زنان جایگاهی متمایز ساخته است. از خودگذشتگی که از ۹ ماه بارداری پرمشقت توام با کار سنگین خانه و زندگی و کار دوشادوش همسران در هم تنیده شده و نمونه بارز آن در زنان مبارز عشایر ایرانی تجلی پیدا کرد، روح شجاعتی که در زنان مبارزی چون سردار مریم بروز کرد و آمیزه ای از عشق و جسارت را به ارمغان آورد.

■ **با این اوصاف جامعه ایران اسلامی چه تعریفی از زن «الگو» دارد؟**

قطعا بالاترین و برترین الگوها در فرهنگ ایرانی - اسلامی متعلق به حضرت زهرا سلاما... علیها و

دامن پرمهر ایشان است که بهترین و توانمندترین نسل انسانی را پروراند تا نشان بدهد زن اسوه و الگو کجا نقش آفرین است. زن ایرانی همواره تاثیرگذار بوده است چه زمانی که با دستانش گهواره را تکان می داد و چه زمانی که همسر و فرزندانش را به میدان جنگ می فرستاد. زن ایرانی همواره عزیز بوده، کرامت نفس داشته است اما از زمانی که مدرنیسم در تار و پود زندگی اش پا نهاد، نقش قالی زندگی اش رنگ و بویی دیگر به خود گرفت. اما امروز زن ایرانی در وانفسای جهان مدرن یک پا در مدرنیسم و یک پا در تمدن کهن خود دارد. شاید هم حافظه تاریخی اش یاری نمی کند که نقش خود را بازآفرینی کند. بسیاری از زنان دچار بحران هویتی شده اند و چاره ای جز بازگشت به هویت تمدن ساز خویش ندارند. امروز غرب تلاش می کند از خلأ هویتی موجود استفاده و الگوهای جدیدی را قالب کند؛ الگوهایی که گاه سراز هالیوود در می آورند و گاه در سلبریتی ها ماهیت خود را جست و جو می کند. اما اینها هر چه هست، تمدن ساز نیست و در نهایت به بازتولید غریزگی منجر خواهد شد. نمونه امروزی این الگوها را می توان در بانوی مبارز مرضیه دباغ جست و جو کرد که به فرموده رهبر معظم انقلاب اگر شخصیت وی به درست تبیین شود، بسیاری از

مشکلات جامعه زنان حل خواهد شد.
■ **زن اسوه و الگو کجا نقش آفرینی می کند؟**
خداوند تبارک و تعالی در سوره مبارکه تحریم چهار زن را به عنوان الگو، اسوه و نماد خوبی و بدی نام برد. همسر نوح و همسر لوط به عنوان زنان بد که ویژگی آنها نافرمانی از شوهران شان و تخلف از دستورات الهی بود. آسیه و مریم به عنوان الگوی خوبی ها، که ویژگی آنها پاکدامنی و فرمانبرداری خدا بیان شده است لذا می توان گفت ملاک و معیار در الگو قرار گرفتن میزان اطاعت امر خداست. زنان می توانند الگوی خیر یا شر در جامعه باشند، مهم مسیری است که جامعه را به فلاح یا شکست سوق می دهند.

■ **تبلور زن متدین و با اخلاق در آینه خانواده**

ایرانی - اسلامی چگونه محقق می شود؟
در پاسخ به این سوال باید بگوییم نهاد خانواده، اصلی ترین رکن جامعه و بستر فرهنگ های گوناگون، تربیت های مختلف، زمینه ساز شکوفایی استعداد های بالقوه اعضای آن و نیز زمینه ساز خوشبختی یا بدبختی انسان ها و اعضای خود است. زن و شوهر (همسران) به عنوان مهم ترین و موثرترین نهاد اجتماعی، عامل اصلی آرامش روانی و رشد ابعاد مختلف شخصیتی اعضای خانواده است. زن، ستون